

elektronická
KAPITÁNSKÁ POŠTA

metodický a informační zpravodaj HKVS

číslo 30 - červen 2013

Aktuálně:
Volby HKVS se blíží
Jaké bylo SKARE 2013?

Kapitánky a kapitáni!

Původně jsem se měl rozepsat o tom, proč vychází Kapitánská pošta po takové časové mezeře. Nerozepíšu, je to jasné: nebyl nikdo, kdo by volal a psal vodákům, že je na čase napsat článek, že to připomíná, že to slíbil, že, že, že...

Teď však je třeba napsat pár řádků o povodních. Když jsme si po záplavách v letech 1997 a 2002 a dalších (u nás na severu třeba r. 2010) oddychli, zalapali díry v hrázích, silnicích a financích, mysleli jsme si, jak jsme na povodně připraveni. A do toho bác!, letos jako 2002!

Deště, louky, pole, řeky, potoky, rybníky a přehrady nás přezkoušely z toho, jak jsme se poučili. Asi ano. Integrovaný záchranný systém fungoval, lidi byli celkem spořádaně evakuováni, pražská ZOO neutrpěla takové ztráty na zvířatech, neukotvené lodě nebouraly mosty a regulaci, vláda sáhla včas do rezerv, ...

Asi ne. Zase se našlo několik blbounů, kteří se utopili vlastní nezodpovědností, mám na mysli rozchechtané vodáky, kteří by vypluli i na Niagaru. Zase se našlo několik hyen rabujících ve vyklizených domech. Zase se nepodařilo postavit všude hráze

bezpečně a včas. Zase se našlo několik obecních funkcionářů hledajících vinu na správcích přehrad, na meteorologické službě, na někom...

Asi ano. Z bezpečí svého domova (naši předkové byli tak dlouho vyplavováni Nisou a Harcovským potokem, až si postavili novou osadu Reiche am Berg – jojo, v „Bohaté na kopci“ čili Liberci), tedy z bezpečí svého domova jsem sledoval organizační práci Povodňového centra Junáka.

Zde nerozlišuji pěšáky od vodáků, snad jen v tom, že vodáci obvykle sídlí na břehu nějaké vody a jejich majetek je povodní spíše ohrožen. Zato vím a předpokládám, že bez ohledu na příslušnost, skauti, zejména roveři pomáhali a za to jim patří poděkování nejen mé. Mají kompetence, které se nevmáčknu do žádné rubriky čekatelské, vůdcovské či kapitánské zkoušky.

A pár slůvek poučeného: Nějak povodně překonáme a pravděpodobně letos další nebudou. Budou však tábory a na nich (možná) zpustošené břehy a místa k táboření, budou (možná) větší hejna komárů, bude (možná) častý problém s pitnou vodou, budou (možná) problémy s příspěvkem na tábor jak dotačními, tak od rodičů. Buďme na to připraveni a buďme-li to tak, berme věci s nadhledem a humorem.

A až pojedete kolem domu, jehož majitel se lopotí s odstraňováním škod způsobených vodou, přistaňte a pomozte. I pouhé vděčné slovo za to bude každému odměnou na celý život.

Ahoj! *Vezír =V=*

Na činnost Síť vodních skautů poskytly od minulé uzávěrky eKP dobrovolný desetikorunový příspěvek za každého registrovaného člena následující oddíly a přístavy:

PVS Orion Karlovy Vary	510	5. OVS Kon-Tiki Louny	220
3. OVS Jířího z Poděbrad	470	PVS Omaha Plzeň	1200
PVS Neratovice	1180	Bobři Dobřichovice	420
3.OVS Úsvit Děčín	180	PVS Retra Brandýs n. L.	470
9.přístav Kolín	700	PVS Modrá flotila Nymburk	910
PVS Modrá Kotva Liběchov	440	3. OVS Svitavy	360

Zvláštní příspěvky zasílejte na účet KVS pod variabilním symbolem (pro rok 2013) 93xxxy, kde xxxy je číselný kód označující číslo okresu a přístavu (střediska).

Co na sebe na vodu? 4

Vodní skauti a plavební správa 6

Fotovzpomínka 9 na jarní sraz

Jaké bylo SKARE 2013 13

100 let skautské pramice 16

Co na sebe na vodu?

Dnes už si lidé na vodu oblékají skoro cokoli, tak není na škodu zamyslet se nad tím, co je opravdu potřeba a co naopak může uškodit. Základním vybavením je vesta, na náročnějších řekách pak i přilba, a na nohou uzavřená obuv.

VESTA

Ať je teplo nebo zima, plovací vesta se hodí vždy. Píšu plovací, neboť záchranu vesta sama o sobě nezaručí, riziko utopení pouze snižuje, a proto je rozšířené označení „záchranná vesta“ nepřesné.

K čemu všemu se nám při převržení lodi hodí?

- usnadňuje plavání
- tlumí šok ze studené vody
- tlumí nárazy na překážky

Vesta je užitečná všem, včetně dospělých, protože ti se zase můžou dostat do situace, kdy budou někoho jiného zachraňovat, a pak je nezbytné nemít problémy sám se sebou. Vestu na sobě máme během celé plavby, i na břehu při krátké zastávce (zejména třeba u jezu, kde hrozí pád do vody).

Správná vesta:

- dobře sedí, aby při pádu do vody nesklouzla (dospělé vesty dětem moc nepomůžou, u dětí je vhodný popruh mezi nohama, který zabrání vypadnutí dítěte z vesty)
- má pevné upínání, které umožní přizpůsobit velikost – všechny přezky máme samozřejmě na vodě zapnuté
- má jasné barvy alespoň v horní partii, aby byla ve vodě vidět
- splňuje požadavky normy EN393 (zejména vztlak min. 60N, u dospělých raději min. 75N) – určitě si neberte vestu bez označení CE či CZ a nosnosti

Zcela nevhodné:

- polystyrenové vesty (velmi rychle ztrácí své vlastnosti, zejména vztlak)

- nafukovací vesty (mohou se propíchnout)

BOTY

Oblečení většinou upravíme dle počasí a obtížnosti řeky. Vhodné boty bychom ale měli mít vždy.

Boty:

- chrání chodidlo, prsty a nárt (a nejlépe i kotník) před úrazem
- mají pevnou podrážku, aby se v nich dalo jít po kamenech
- pevně drží na noze, abychom je při plavání neztratili

Mělo by jít tedy vždy o uzavřenou obuv – staré tenisky (klidně i s dí-

rami – voda pak rychleji vyteče) či neoprenové boty, jichž je dnes neopřeborný výběr a navíc i trochu zahřejší.

Zcela nevhodné:

- sandály (nekryjí prsty a nárt)
- holínky (snadno spadnou a noha se v nich potí)
- krosky (snadno spadnou a nechrání nohu dostatečně)
- těžké boty – kanady, pohory apod. (táhnou ke dnu)

OBLEČENÍ

Za teplého počasí není těžké se vhodně obléknout, ale i tak je třeba brát v úvahu nebezpečí oděnění se, spálení nechráněné pokožky a úžeh. V létě s sebou tedy určitě vezměte opalovací krém, pokrývku hlavy a dostatek tekutin (říční voda většinou nechutná nejlépe).

V chladnějších měsících už se bude hodit funkční prádlo (např. Moira, Alea, Jitex) či pravá vlna. Důležité je, aby prádlo a vrstva oblečení, která je v bezprostředním kontaktu s naším tělem nezadržovala vodu na našem těle, ale odváděla ji co nejdále od naší pokožky. Jako svrchní vrstvu lze doporučit bundu z prodyšného, leč vodě odolného materiálu se zakončením u krku, na rukávech a v pase, které znemožňuje průniku vody pod oblečení. Bunda nesmí být příliš těsná, aby umožňovala plný rozsah pohybu jezdce. Na nohy pak postačí např. šustáky bez podšívky – ochrání před odřením a

chladem a rychle schnou. Někteří vodáci ocení i rukavice, které jednak zahřejí a také ochrání prsty před poškrábáním.

Pokud nemáte neopren, je vhodné vzít si i rezervní oblečení – zabalit a zavázat do igelitové tašky (aby nenavlhlo) a do loďáku či barelu.

Zcela nevhodné:

- tepláky a svetry (nasáknou vodu, čímž ztíží plavání a dlouho schnou)

OCHRANNÁ PŘILBA

Přilba je nezbytná od obtížnosti WWII, ale může se hodit i na jednodušších tocích. Vždy se její nošení doporučuje kajakářům. Ochrání nás před nárazy o:

- kameny
- nízké lávky
- větve
- kmeny

Požadavky:

- pevnost nasazení (nepadá)
- ochrana spánků, týla a uší
- pohodlnost nošení, případně

možnost regulace velikosti

- dostatečné provzdušnění a dobrá akustika
- nenasákové vnitřní polstrování (při namočení táhne hlavu ke dnu)
- snadné upnutí a odepnutí, kvalita popruhů a přezek
- barevná výraznost (ať je ve vodě vidět), lze ji zlepšit nalepením reflexních pásků apod.

Nevýhodou krytí přes uši je zhoršená slyšitelnost, ale přilba pak lépe sedí a poskytuje vyšší stupeň bezpečnosti. Upínací řemínek pod bradou musí být vždy zapnutý a nesmí být volný. Je velmi žádoucí, aby přilby se přibližovaly požadavkům evropské normy EN 1385, která specifikuje požadavky na přilby pro kanoistiku na divoké vodě pro použití na vodním terénu obtížnosti 1 až 4 podle klasifikace Mezinárodní kanoistické federace (WW 1–4).

*Liška
s použitím materiálů
od Platejze a Raduš*

Odchází generace kapitánů...

Já vím, že pro mnohé dnešní kapitány jsou to jména z historie, skoro cosi jako legionáři, Havlíček Borovský a Eskymo Welzl. Jména nepopíratelná a nepopíraná, nezapomenutelná a nezapomínaná. Kdybychom měli svůj vodácký Pantheon, Slavín nebo Olymp, zářila by ta jména vedle Rösslera-Ořovského, Vladka Kazdy, Jana Brzáka-Felixe, Jaroslava Nováka-Bračky, Josefa Štoka-Bimba a Mirka Vosátky-Grizlyho.

Lidé skautské výchovy v dětství, skautského postoje v dobách totality, skautské činnosti v době pražského jara a skautského očekávání v době normalizace se jen několik dní po 17. listopadu 1989 sešli, aby obnovili český vodní skauting se vším všudy, aby navázali na sraz kapitánů a kapitánek v dubnu 1970, aby udivili pochybující, aby..., aby..., abychom dnes mohli říkat, že „to bylo vždycky“.

Myšlenka může být věčná, hnutí trvalé, putování nekončící, lidé však jsou smrtelní.

Ten, kdo řídí jejich osudy, si je povolává k sobě. Posádka našich nezapomenutelných vloni doplněná Marií Mazánkovou - Kapitánkou a Aloisem Pučalíkem - Alim nyní přivítala Karla Křepinského - Pindu a Jirku Holda - Amateura.

Oba dva si jistě zaslouží, aby jich bylo vzpomínáno s úctou, nezaslouží si však, aby se stali pouhou historickou položkou českých vodních skautů. Proto mi dovozte, abych hrstí vzpomínek tyto dědky (staroslovanský výraz pro 3D ztvárnění duchovního odkazu předků, jinak též idoly, totemy, bůžci, apod.) polidštil a přiblížil.

KAREL KŘEPINSKÝ

25. 2. 1933 – 26. 5. 2013

Pindu znají současní vodní skauti především jako šlachovitého skřeta Námořní akademie, který stále někde něco kutí, opravuje a vlastně je nešťastný, protože ani zdale-

ka nestíhá vše, co by chtěl.

Jeho otec býval poválečným primátorem Plzně, takže neposedný vodní skaut Pinda měl možnost vyzkoušet si účinnost místní pověry, že kdo si neoprávněně sedne do primátorského křesla, bude zavřen do šatlavy. Usedl, spatřen nebyl, ale v blízkých totalitních letech zavřen byl.

Pinda vodou žil, k vodnímu skautingu měla nejbližší vodní turistika, kde se vypracoval na trenéra a uznávanou kapacitu. V dobách, kdy se skautovat smělo, skautoval,

v dobách, kdy se skautovat nesmělo, skautoval také. A protože byl jednak šetrný, jednak šikovný, dokázal si vyrábět výstroj, která buď nebyla k sehnání, nebo byla drahá. Ještě nedávno nosil šustákové kalhoty, které si sám spíchl, klobouk s lampou místo čelovky, galose upravené pro boj ve vysoké trávě, atd.

On to byl, kdo svého času oblékl Myšáka jako admirála Jamamota, vytvořil znak a vlajku Námořní akademie, pro každého jejího kadeta ušil mošnu zvanou „invaziv-

ní balíček“. A vytvářel stojany, přístřešky, motal provazy, vyráběl je v potřebné délce a vlastně nikdy se před ním nesmělo vyslovit „bylo by potřeba...“. To, co bylo potřeba, velmi záhy Pindovým přičiněním už potřeba nebylo.

Jako kapitán 50. OVS Černá střela vychoval vlastně celou současnou plzeňskou generaci kapitánů, sám byl krajským kapitánem, lektorem a instruktorem.

Pinda ale byl především vodákem. Jeho „Pindův grif“ při pádlování je pojmem, byl první, kdo vytvořil CD s manuálem pro Kapku, přednášel a zkoušel. V učebně trochu rozvláčný, na vodě nezastupitelný. A protože byl, jaký byl, přinášel do povědomí mladých skautské legrácky z dob poválečných.

Pindo, kéž bys nám zase zazpíval „Jeleni se nezpívá, jeleni se ukazují“, „Na té naší Haně“ a „Na jednom hradě žil rytíř Mírek“!

JIŘÍ HOLD – AMATEUR

22. 11. 1923 – 7. 6. 2013

O Amateurovi se dočtete na stránkách Paměť národa, Století skautingu i jinde. Zkusím alespoň trochu naznačit, co tam není.

Kupodivu to, že se jako mladý technik zúčastnil natáčení filmu Na dobré stopě s pražskou Pětkou, že byl po roce 1990 technickým náměstkem ředitele České televize a jako takový se dobře znal s Karlem Čáslavským, autorem a scénáristou cyklu Hledání ztraceného času (a díky tomu víme o několika skautských šotech).

Že se ve své dočasné emigraci v Rakousku seznámil se skautem Waltrem Nowakovským, který byl nejen radioamatérem, ale i meteorologem. Když nám ho Amateur v devadesátých letech přivezl na tábor, rušili oba technici náš noční klid již hodinu před budíčkem (trošku nedoslýchali).

Že není skautského filmu 8 mm kamery, který by Jirka nedokázal převést do digitální podoby.

Že byl hlavním technikem několika sněmů Junáka a z titulu držite-

le mixážního pultu s mikrofonom dokázal dořv... napomenout neukázněné diskutující.

Že byl nějakou dobu ústředním tajemníkem Junáka a navrhoval, aby se vodní skauti osamostatnili nebo přešli pod WAGGGS.

Že se důvěrně znal s disidenty včetně Václava Havla, a proto věděl, že se pan prezident rozhodl navštívit skautské tábory podél Vltavy. My tenkrát na svém orlickém tábořišti zvaném Kopřiviště postavili 365 schodů, aby se bratr Chrobák se svou svitkou na náš tábor od vody dostal. Nedostal, nevystoupal, nepřijel a schody zchátraly. Ale díky Amateurovi jsme směli osobně požádat knížete Karla o možnost uspořádat Navigamus na jeho pozemcích. A na jiný Navigamus osobně pozvat prezidenta Havla, který sice nepřijel, ale poslal nám dopis, který jako jediný dokument obsahuje větu, že Václav jako vodní skaut sjížděl řeky a dělal to rád.

Amateur přijel na první Navigamus na člunu Korál, později s ním jezdil Admiralitní plavby a pomáhal při Třech jezzech.

Amateur nebyl gejzír, on byl sopkou. On přišel s myšlenkou, že čeští skauti jsou členy NATO dříve, než česká armáda. On přišel na to, že NATO opouští některá německá kasárna a že rozdat vojenský materiál přijde levněji, než ho balit a odvážet. Leckterý přístav tehdy získal spacáky, deky a hlavně stany (ty byly zvláštní tím, že když přšelo, propouštěly a bylo v nich mokro od deště, a když nepršelo, tak nepropouštěly a bylo v nich mokro od vydýchané páry).

Amateur byl otcem rádia Navigamus, pro které získal dočasnou licenci na vlnovou délku a pak to ještě zopakoval včetně Televize Navigamus. A když jsme ho pohněvali, se slovy „to je moje“ sbalil dráty a bedny.

Přiznávám, že vybuchl často, ale nikdy mu stav excitace dlouho nevydržel. Asi proto jsem ho měl rád a vydržel jeho hecování, kupř. že

jsem putovní tábor po Holandsku zavedl do městské kanalizace (ostatně to byla pravda). Odvedl jsem mu to, když jsem mu po půl roce vrátil čepici, kterou na jednom holandském jezu zapomněl.

Ano, Amateur byl sopka, vlastně sopouch. Ve věku důstojného starce absolvoval výcvik na americké školní plachetnici USCGS Eagle. Také je autorem nezapomenutelné a často používané věty. Když na jednom srazu kapitánů více než sedmdesátiletý stařík křepčil s mladými kapitánkami, setřel k ránu pot z čela, pokrčil rameny a omluvně poznamenal: „Povšimněte si data mého narození!“

Posádka našich nezapomenutelných, dobrý vítr do plachet a stopu vody pod kýlem!

Vezír

HKVS od zimy do léta

Přestože se o dění v HKVS už nedočítáte na stránkách eKP, neznamená to, že bychom zaháleli. Ba právě naopak. V tomto speciálním čísle máte tedy opět možnost nahlédnout pod pokličku a dozvědět se ještě o něco víc, než co jsme prezentovali na jarním srazu.

LEDEN

Hned na začátku roku nás zasáhla snaha skupiny pro úpravu stanov o zrušení označení „přístav“. Přínos viděli zejména v zjednodušení řádů a směrnic, aby se nemuselo všude opakovat „středisko či přístav“. Tento nápad ale nepadl na úrodnou půdu, zejména u vodních skautů, ale i u některých suchozemců. Dost možná jste se zapojili a sami napsali Náčelnictvu (v jehož kompetenci by bylo podpoření tohoto návrhu) a vyjádřili svůj nesouhlas. Všem tedy ještě jednou děkujeme, neboť společné úsilí bylo úspěšné a Náčelnictvo se na svém zasedání vyjádřilo pro zachování současného stavu.

Jako každý rok, i tentokrát se připravovala výroční zpráva, což měl na starosti Vezír ve spolupráci s krajskými kapitány, kteří postupně dodávali podklady o činnosti ve svých krajích.

Pokračovala také jednání s VRJ ohledně vydání směrnice o bezpečnosti na vodáckých akcích. Na společném jednání jsme opět diskutovali vzájemné připomínky a změny. Souběžně se připravovala osvětová kampaň k bezpečnosti na vodě.

ÚNOR

V únoru bylo především třeba zvládnout revizi účetnictví KVS za roky 2010 a 2011. Velký dík za její úspěšné proběhnutí patří Vezírovi, Hvězdářovi a Pytlíkovi. Zjištěné nedostatky byly napraveny, a tak můžeme pokračovat dál s čistým štítem a zas o něco chytřejší, jak se to má dělat správně.

NEPŘEHLÉDNĚTE:

- přijata směrnice VRJ o bezpečnosti na vodáckých akcích
- probíhá osvětová kampaň o bezpečnosti na vodě
- odevzdána výroční zpráva za rok 2012 a daňové příznání
- podzimní sraz bude 18. – 20. 10. 2013, místo se vybírá
- stanoveny počty delegátů na podzimní volební sraz
- příprava a realizace jarního srazu
- proběhlo Skare 2013
- revize účetnictví z let 2010–11 proběhla úspěšně
- označení přístav bude zachováno
- vydána vyhláška HKVS o kvalifikacích pro vodáckou činnost
- vydána vyhláška HKVS o vlajkách vodních skautů
- kapitánské odznaky budou zatím poskytovány zdarma
- započala spolupráce se Státní plavební správou

Pavlík připravil vyhlášku o kvalifikacích pro vodáckou činnost, kterou jsme přijali. Vyhláška reaguje na zařazení vodáckých zkoušek (kapitánská zkouška a zkouška vodáckého minima) do nového ŘVČ-ČJ a stanovuje podrobnosti k jejich konání. Platné znění i potřebné formuláře najdete na webu HKVS.

Jednání o směrnici o bezpečnosti se přiblížilo konečné verzi, která byla v březnu rozeslána krajům k připomínkování.

BŘEZEN

Z krajů nepřišly žádné zásadní připomínky (z pohledu VRJ), a proto měla být směrnice o bezpečnosti v brzké době přijata.

Stanovili jsme pravidla pro vydávání kapitánských odznaků – do vyčerpání současné zásoby platí, že první odznak je vydáván zdarma, případný duplikát (taktéž s vyraženým číslem) pak za 70 Kč.

Dále jsme přijali rozpočet na rok 2013. Podrobněji jsme se věnovali

některým oblastem propagace vodácké bezpečnosti – příprava bezpečnostní kartičky, články na Křižovatce a e-learningové kurzy. Pracovalo se také na zapojení Mod/krych stránek přímo do Světýlka.

DUBEN

V dubnu jsme se sešli hned zkraje, ještě před jarním srazem. Byla dokončena a odevzdána výroční zpráva a daňové příznání. Schválili jsme vyhlášku č. 8/2013 o vlajkách vodních skautů. Je k dispozici na webu HKVS. Směrnice o bezpečnosti se blížila vydání, čekali jsme na další vyjádření VRJ.

Velkým úkolem byla také příprava a účast na jarním srazu. Na něm byla zvolena kandidátní komise a oznámeny počty delegátů na podzimní sraz, kde proběhnou volby do HKVS. Jeden delegát bude zastupovat zhruba 75 členů. Počty pro jednotlivé kraje se dočtete na dalších stránkách. Dále jsou delegáty voleni krajští kapitáni a současná rada KVS. Sraz se bude konat 18. – 20. 10. 2013.

Na konci dubna se také zástupci (Hvězdář a Liška) zúčastnili Skare 2013, které úspěšně proběhlo na hlučínské šterkovně.

KVĚTEN

V květnu jsme obdrželi nabídku na spolupráci od Státní plavební správy. Její zástupci (Ing. Jaromír Kalousek – ředitel SPS a Ing. Oldřich Lesňák – vedoucí hospodářské správy SPS) se zúčastnili květnového jednání a společně jsme nastínili několik možných bodů:

- podpora závodu Přes tři jezy (kategorie skautů o pohár ředitele SPS, možná projížďka na lodi SPS pro vítěznou posádku)
- podpora při pořádání kurzů VMP (možnost rezervace míst při zkouškách)
- přednášky od lektorů SPS na srazech kapitánů

- návštěvy hlídek SPS na tábořišťích skautů na březích u užívaných vodních cest

Věnovali jsme se také komisím zkoušek vodáckého minima. Kapka probíhá ve třech krajích – Jihočeský, Jihomoravský a Pardubický. Podle nové vyhlášky je potřeba schválit předsedu komise, tak

že jsme posuzovali došlé podklady.

Už je na čase stanovit místo konání podzimního srazu. Místo nabízí pardubičtí, ještě čekáme na nabídku od České Třebové.

Oficiálně vyšla směrnice o bezpečnosti na vodáckých akcích, která je ke stažení ke spisovně i na webu HKVS. Upoutala pozornost

Petra Ptáčka, experta v této oblasti, který k ní zaslal několik připomínek. Výhrady se většinou shodovaly s postojem HKVS, a proto budou zohledněny v novele vyhlášky HKVS o bezpečnosti.

Liška

Přenošené dítě?

Dne 22.6.1995 vydal HKVS tento závazný pokyn: „Při jakékoliv organizované činnosti konané skauty na plavidlech každého druhu jsou účastníci povinni nosit záchranné vesty odpovídající příslušné evropské normě. Za dodržování tohoto pokynu zodpovídá kapitán (kapitánka) oddílu vodních skautů nebo vůdce (vůdkyně) jiné organizační jednotky Junáka.“

Pokyn byl zveřejněn nejen v Kapitánské poště č.7/IX.95, ale i ve Skautingu č. 2/X.95, konkrétně v příloze Junák hlásí č. 2.

Protože v kompetenci HKVS jako odboru ÚRJ je otázka bezpečnosti při vodáckých akcích a vodních sportech celého Junáka, vztahuje se tento pokyn také na všechny oddíly a složky Junáka (tedy i nevodácké).

Protože tehdy ještě platilo heslo Povinnost, odpovědnost, kázeň a protože skautští vůdci (vedoucími byli tehdy jen správci skladů, prodej a restaurací) měli radost, že po letech prázdna nebo izolace mají zase koho poslouchat, neměl nikdo s dodržováním pokynu HKVS. Ale pak si vedení vodních skautů začalo „vymýšlet“, že nestačí vůdcovská zkouška a že kapitánská zkouška má být pro vedení lidí a lodí samozřejmostí. A pro všechny od roku 2000.

To se však znelíbilo některým pěším činovníkům. Že prý k čemu jim bude znát počet knoflíků na slavnostním saku kapitána, když potřebují proškolit v jistém a bezpečném vedení akce na vodě. I zasedli modří moudří a vytáhli z kapi-

tánské zkoušky to podstatné pro běžnou činnost, tedy pro pramice a kanoe na vody do WW I a nazvali to Kapka (a pěší roveři frfňali, že jejich Kapka je umývání skel autům spolu se sbírkou na humanitární účely; uhnuli jsme a to něco nazvali Zkouška vodáckého minima, čti mimina).

Po experimentech v Praze a Plzni jsme v roce 2004 měli jasno a od roku 2006 dokonce začali usilovat o zařazení KP a ZVM do Řádu pro vzdělávání činovníků a činovník Junáka v kompetenční podobě. Do ŘVČČJ proto, že vyhlášky HKVS se vztahují jen na vodní skauty a nám šlo o bezpečnost i těch zeleňých (původně žlutých). Boží mlýny však melou pomalu, takže se to definitivně zdařilo až v březnu roku 2012.

Za dlouho? Ale ne. Sledujte další část.

Obsah vzdělání (a současně ne-skautské vzdělání toto nahrazující) byl na světě a legislativně ukotven. Ale povinnost je mít ne a ne. A ne.

Přestože jsme chtěli jediné, aby výkonná rada oficiálně sdělila, že platí to, co je výše popsáno v druhém odstavci tohoto článku, vyskytovaly se námitky. Proč je to vzdělání povinné? Proč musí mít vesty i dospělý? Proč musíme mít vesty na tom rybníku, kam my jezdíme tábořit? O co opíráte zodpovědnost kormidelníka? Proč nechcete polystyren? Proč... proč... proč?

Zkrátka: 29.10.2005 jsme předložili výkonné radě první verzi směrnice pro bezpečnost na vodě,

9.5.2011 šestou (mezitím jsme samozřejmě vydali vyhlášku platnou pro vodní skauty). To už nám bylo jasné, že neupějeme s požadavkem na povinné proškolení a směrnice popisuje jen bezpečnostní pravidla, asi jako když cyklista nemusí mít řidičák, ale má umět předcházet možným nehodám a úrazům. Pravda, školení ZVM a KZ směrnice doporučuje a vykládá, že vůdcovská zkouška ukládá posoudit vlastní schopnosti i možnosti vedené skupiny. 16.4.2013 jsme se HKVS a VRJ shodly na dvanácté verzi.

Sláva? Ne tak docela. Směrnice měla ještě v den vydání 6.5.2013 drobné chyby, takže konečná verze je verze čtrnáctou.

Naše tak dlouho očekávané děťátko, vítáme tě na světě! Jsme rádi, že jsi, i když jako každé vymodlené dítě máš nedostatky. Pomůžeme ti je překonat.

Vodáčtí odborníci, mj. Ing. Petr Ptáček, poukazují na mezery ve Směrnici. Proto HKVS využije nejen práva daného mu samou Směrnici (bod 5: Hlavní kapitanát hlavních skautů může pro oddíly vodních skautů tyto podmínky vnitřním předpisem upravit) a pro oddíly vodních skautů vydává vlastní vyhlášku. Předpokládá, že podle měnících se podmínek nejen toků, ale i materiálů, používaných lodí, apod. bude tuto vyhlášku postupně novelizovat.

Zde opravdu platí: Buď připraven!

Vezír

Kdo z vašeho kraje zvolí nový HKVS?

Vše co je potřeba k uspořádání krajského srazu, volbám krajského kapitána i určení vašich delegátů pro volby do HKVS na ústředním srazu najdete v tomto článku.

Volební srazy se řídí obdobnými pravidly jako všechny skautské sněmy (viz Organizační řád Junáka).

Proběhnout by měly před volbami do HKVS, které budou 19. 10. 2013 na podzimním srazu kapitánů. Svolavatelem je krajský kapitán nebo nouzově osoba pověřen-

á HKVS. Na krajských srazech kapitánů musí být uspořádány také volby delegátů a nového krajského delegáta. Volební hlasy mají všichni kapitáni oddílů a přístavů VS v kraji (případě zastoupení přístavními či palubními), okresní zpravodajové VS a současný krajský kapitán. V případě potřeby je možné si napsat Hvězdáři o kontakty (organizacni@hkvs.cz).

Všechny potřebné formuláře potřebné pro volby na krajském srazu jsou na stránkách HKVS (hkvs.cz).

cz/spisovna).

Delegáty Ústředního srazu jsou:

- členové současné rady KVS,
- aktuálně zvolení krajští kapitáni,
- delegáti zvolení krajskými srazy kapitánů jejich počet je dán počtem registrovaných VS daném kraji v roce 2013, dle poměru 1:75. Tyto počty naleznete v příložené tabulce.

Hvězdář

KRAJ	POČET VOLENÝCH DELEGÁTŮ	POČET REGISTROVANÝCH VS V KRAJI
Jihočeský kraj	5 delegátů	398 registrovaných VS
Jihomoravský kraj	2 delegáti	185 registrovaných VS
Karlovarský kraj	1 delegát	59 registrovaných VS
Královéhradecký kraj	2 delegáti	141 registrovaných VS
Liberecký kraj	4 delegáti	320 registrovaných VS
Moravskoslezský kraj	5 delegátů	391 registrovaných VS
Olomoucký kraj	1 delegát	85 registrovaných VS
Pardubický kraj	2 delegáti	176 registrovaných VS
Plzeňský kraj	2 delegáti	120 registrovaných VS
Praha	5 delegátů	348 registrovaných VS
Středočeský kraj	8 delegátů	596 registrovaných VS
Ústecký kraj	1 delegát	91 registrovaných VS
Vysočina	5 delegátů	350 registrovaných VS
Zlínský kraj	1 delegát	76 registrovaných VS

Vodní skauti a Státní plavební správa?

Státní plavební správa je správní úřad, který vykonává dozor nad plavbou a vodními cestami v České republice. Na prvním místě kontroluje bezpečnost a splavnost vodních cest. Dále dohlíží na plavební provoz z hlediska plavební bezpečnosti, což je činnost, kterou v zahraničí vykonává obvykle policie. V Praze bdí nad bezpečností provozu ve spolupráci s městskou i státní policií Státní plavební správa dohlíží na technický stav lodí a zkoušky způsobilosti členů posádek a vůdců malých plavidel. Vyšetřuje plavební nehody, pokud se stanou.

Hlavní kapitanát přivítal na

svém zasedání 29. května 2013 ředitele SPS ing. Jaromíra Kalouska a vedoucího hospodářské správy ing. Oldřicha Lesňáka. Představitelé Státní plavební správy nabídli vodním skautům svou spolupráci a pomoc.

Předběžně bylo dohodnuto, že v závodu Přes tři jezy bude nejvíce obsazená kategorie skauti

P550 vedena jako soutěž O pohár ředitele SPS, který se vyhlášení zúčastní.

Cestou HKVS bude možno jednodušeji přihlašovat zájemce o složení zkoušek v oblasti ŘPB.

Oddíly, které mají tábory nebo klubovny a loděnice v blízkosti vodních cest, mohou v případě zájmu cestou HKVS požádat o jisté zajímavé setkání s pracovníky SPS. Pokud máte chuť takovou návštěvu přivítat již na letošním táboře, zpravte o tom HKVS nejlépe mailem na organizacni@hkvs.cz.

Postupně budou realizovány i další formy spolupráce.

Vežír

Fotovzpomínka na jarní sraz

SKARE 2013

SKARE 2013 je mistrovství republiky vodních skautů v jachtingu. Setkali jsme se na naší loděnici na Hlučínské šterkovně, kde se konaly všechny závody. Během pátku přijžděli jednotliví účastníci zblízka i zdaleka, z Ostravy i z Jablonce nad Nisou, ze Slovenska i z Prahy a dalších českých končin:-D Večer byl spíše informační a organizační a všichni dychtivě očekávali ranní vítr:-) Kdo ale ráno vylezl ze stanu na rozcvičku nebo teprve až na snídani a následný nástup, musel být lehce vykolejen, protože i přes ujišťování WinGuru o dobrých povětrnostních podmínkách,

se hladina šterkovny blyštěla jako zrcadlo, bez jediné vlnky a náznaku závanu. Po nástupu se situace ale lehce začala zlepšovat. Open category a vlčata sice měly v závodě trojúhelníku vítr velmi pozvolný, ale kategorie skautů a roverů už si mohly větru užít plnými doušky. Někteří dokonce nejen větru, ale i vody. Záchranný člun řešil 6 záchranných akcí cvaknutých lodí. Kdo nezávodil, mohl si zaplachtit na flatu (holandská výuková plachetnice) nebo opálit záda při sledování závodů. Večer nesměl chybět táborák, ke kterému si většina týmů připravila nějakou scén-

ku nebo písničku a den pro některé skončil zvuky večerky. Ráno byla hrozná zima, a vidina závodu O Modrou stuhu mě lehce znervózňovala, protože jsem se účastnila taky, ale už se troubí a závod začíná. S převahou nás všechny předjel viribusácký katamarán, ale ostatní závodili, co jim síly stačily. Na nástupu se rozdaly poháry, diplomy, štít konstruktérů a modrá stuha a jednotlivé týmy se postupně začaly rozjíždět do svých domovů. Myslím, že letošní ročník se vydařil, počasí přálo, vítr foukal a účastníci byli veselí...

Sepka

20 let skautského jachtingu

V roce 2014 uplyne dvacet let od pořádání prvního celostátního setkání vodních skautů po oficiálním obnovení činnosti skautské organizace Junák v roce 1989.

Setkání se uskutečnilo u Orlické vodní přehradě a mělo název Navigamus 1994. HKVS pod vedením hlavního kapitána Jacka a hlavní kapitánky Vlasty měl již stabilizovanou organizaci přístavů VS v celé republice. Úspěšně již proběhli pod vedením HKVS dvě čtrnáctidenní celostátní lesní školy VS. Již na první, uspořádané na Lavičkách byly specifikovány požadavky na standardní loď vodních skautů. Na místě bylo vyrobeno účastníky školy kopyto pro amatérskou výrobu sklolaminátové skořepiny trupu této lodě. Ještě během trvání školy byla vyrobena jedna kompletní pramice pro posádku 6+1 délky 5,2 m. Typové označení lodě P 520. V rámci programu Navigamu 1994 byl uspořádán prv-

ní skautský závod oplachtěných pramic: REGATA pramic P 520.

V roce 1996 uskutečnil HKVS ve spolupráci s pardubickým přístavem VS na jejich základně na Seči Seminář pro zavedení jachtingu do programu výchovy vodních skautů. Při této příležitosti bylo uspořádáno první Mistrovství české republiky v jachtingu SKARE a bylo dohodnuto, že tato regata bude pořádána každoročně začátkem května. Kapitáni z Pardubic a Ostravy se ujali zpracování pravidel skautských jachetních soutěží. Pardubičtí vodní skauti nabídli, že jejich základna na Seči bude každoročně v květnu k dispozici k pořádání této regaty. K oslavě dvacetiletého výročí českého skautského jachtingu proto navrhujeme následující: Skare 2014 uspořádat na Seči 8. - 11. 5. 2014.

Soutěžní program:

- standardní okruhový závod kategorie skauti na lodích P520 –

P550 oplachtění 7 m²

- okruhový závod kategorie open na pramicích s oplachtěním do 10 m² - „Štít konstruktérů“
- standardní závod „Modrá stuha HKVS“
- kanoistický závod posádek 6 + 1 (viz Kolínská a Pardubická pádla)

Vyhodnocení soutěže „Štít konstruktérů“ bude mít dvě položky:

- provedení takeláže pramice s oplachtěním 10m²
- vítězná posádka pramice s oplachtěním 10m²

Pro výrobu takeláže pro skautské pramice by bylo možno vyhlásit pro letní tábory vodních skautů 2013 soutěž „Lodní tesaři“ - s použitím pily, sekyry a pořizu vyrobit ze soušek kulatinu takeláže pro skautskou pramici s oplachtěním 10m².

Oskar a Amateur

Sto let skautské pramice

„Vyrobiti dobrý člun není věcí snadnou, ale dokážete to při dobré vůli také. Pamatujte si, že slovo nemožnost zmizelo z vašeho slovníku, jakmile stali jste se táborníky. Angličtí i ruští hoši konají daleké plavby na člunech, které si sami zrobili a i u nás v některých veslařských klubech setkaly se podobné pokusy s úplným zdarem.“

Tato slova napsal v roce 1912 A. B. Svojsík do knihy *Základy junáctví* a pokračuje krátkým návodem, jak na to. Uvedená výzva k činu zapůsobila v létě 1913 na osmnáctiletého rádce Vaška Jelena tak mocně, že neváhal a spolu s družinou Skokanů, zárodkem pražské Dvojky, se pustil do práce. Stalo se tak na Sázavě, kousek od Pelíškova mostu, kde prožívali svůj letní tábor. Úkol to ovšem nebyl jednoduchý. V Soběšíně zakoupili šestimetrová prkna a za pomoci pily, kladiva a hřebíků se pustili do práce. Jeden z členů – Pravoslav Motyčka, na to po létech vzpomíná: „Ten návod nebyl správný, to dno bylo uděláno z podélných fošen a ono bylo uděláno z příčných prken, poněvadž to se skautům lépe dělalo a bylo tam moc spár a špatně se to temovalo, takže do té pramice snad taky teklo. A potom byla nestabilní, neměla vykloněný boky, poněvadž jsme nevěděli, že se má špička seříznout (ten zadek), čímž se dostane ten sklon, aby pramice, když se nakloní, vytlačovala více vody, nežli když se vyrovná. Ona měla kolmé stěny, takže byla velmi labilní.“ Pramici spárovali asfaltem, což silně zapůsobilo i na Svojsíka, který si po návštěvě tábora dvakrát zapsal poznámku o zčernalých rukách tvůrců.

Po skončení tábora se trojice nejodvážnějších vydala na více než sto kilometrů dlouhou plavbu do Prahy a zapsala se tak navždy do galerie prvních vodních skautů. Do deníku si tehdy zapsali: „Večer skláněl se nad tichou, hlubokou

Foto z pohlednice s pramicí, která vyšla na podzim 1913 (archiv autora).

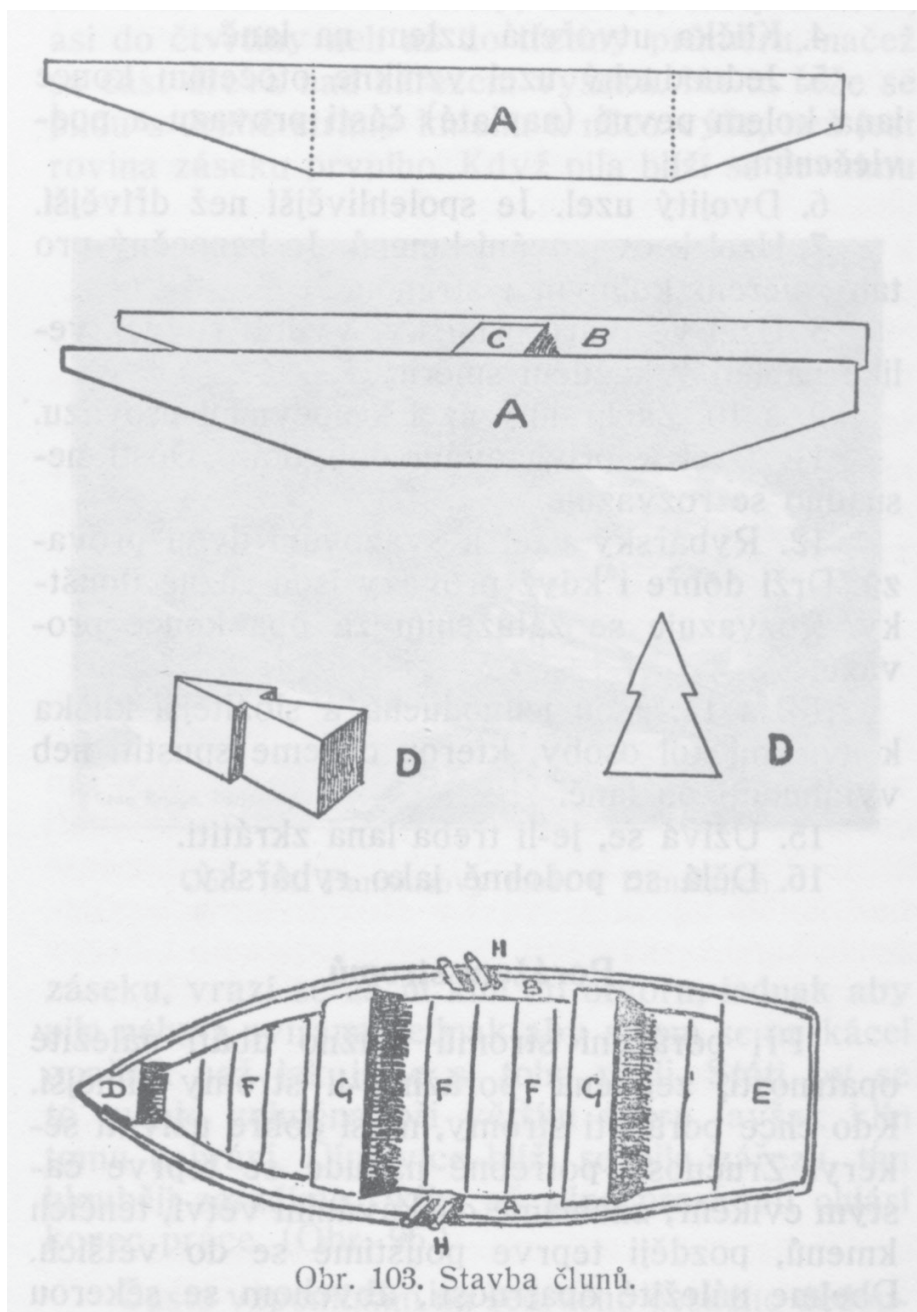
Sázavou před Chrástem. Sluneční paprsky na západě, jakoby z lůna země vycházející, lemovaly zlatem koruny stromů a lehká mlha jemným závojem přikrývala naši loď rozčeřenou hladinu říčky, místy prudké, dravé, ošemetné Sázavy.

„Tichá voda, přijde brzy jez,“ ohlašuje Růžička z přídi a „dlouhý kormidelník“ Farka dodává: „Ten zdoláme ještě dnes a pak najdeme vhodné tábořiště na noc.“ Zase ticho. Obezřele popojíždíme stranou od místa, odkud zaznívá hukot jezu. Musíme nejdříve shlédnout vrátka, neboť Sázava byla tehdy pod normálem a žulové balvany zvláště pod jezy stavěly se na překážku volnému proplutí.

„Hm tady to nepůjde,“ z mlhy ozývá se vyslaný zvěd. Musíme loď přetáhnout. Usmíváte se, že je to hračkou, ale to ne, prosím: šestimetrová loď s nákladem úplné výzbroje pro táboření, z pořádných několikapalcových prken a nelehká kanoe! Leč chutě dali jsme se do práce. Tma houstla, ale pomyšlení, že je to poslední jez dneška, že zas budeme o jednu překážku blí-

že Praze, dodávala nám odvahy. Sil však přes den ubylo, a tak za chvíli „seděla“ naše loď zaražena mezi kameny jezu, a my museli přihlížet k tomu, jak voda pomalu plní přední přehradu. „Všechno ven, na sucho,“ nakazují, leč ani tímto ulehčením se situace nezměnila – leč, že voda „pomalu, ale jistě“ plnila náš vodní „domov“. Oba břehy neširoké Sázavy plnily se diváky – místními i Pražáky tam usedlými, rada stíhala radu, až to Farka nemohl vydržet a zabručel si pro sebe: „Jo, to se jim to vykládá ale ať to zkusí být v naší kůži!“ – Usedli jsme a přemýšleli, co dělat, když tu jako zázrakem vynoří se z mlhy loď s dvěma muži – oba znalecky pozorují naši situaci! Asi se jim nelíbila, neboť jeden z nich se ozval: „Ale nechte to tu být, kam byste v té tmě jeli a pojdte se k nám vyspat.“

Zpěv Cherubů a Serafínů nemohl nám v tu chvíli znít příjemněji, než tato upřímná rada. Nerozmysleli jsme se ani na okamžik, vždyť „nohy chodily už každá jinam a žaludek přímo vrzal,“ jak říkal Farka,

Obr. 103. Stavba člunů.

Obrázek doplňující návod na stavbu člunu v *Základech junáctví*.

každý popadl balík – hup do lodi, pohledem rozloučili jsme se s lodí naší a již jsme byli u břehu, kde zatím lid očekával živě debatuje „trosečníky“? Poznali skauty, byli většinou Pražáci, my však dlouho nevykládali a šli jsme za svým ochráněním.

„Mámo, vedu ti hosty, jsou to studenti a jedou po lodi do Prahy,“ vykládal své ženě, která stála s chlapčkem před nevelikým domkem. S radostí nás přijala, vedla dále do místnosti, kde čistota a pořádek nás mile přivítaly. Omyli jsme se a již „šťouchané“ brambory, hrn-

ky s kouřící kávou a chléb s máslem dráždily naše jazyky. Na chvíli hovor ustal a jen zvonění lžící a chrupání zdravých zubů o venkovský chléb ozývalo se, až vše do dna jsme vyprázdnili. Žaludky na vodě tráví, naše zásoby, hlavně kácovské sýrce, zmizely, peníze z velké části se rozkutálely, očekávaná zásilka v Choceradech nepřišla – dovedete si představit, jak jsme „šupali“.

Po té rozhovořili jsme se o našem putování, hráli jsme si s malým Pepikem, a když víčka oční stále častěji se přivírala, odebrali jsme se na půdu, kde vonná halda čerstvé-

ho sena byla nám lůžkem.

Brzo utichl hovor, a jen nezladěné, ale spokojené chrápání ozývalo se z podkroví. Ráno paprsky sluneční dobývaly se již usilovně k nám, když nás pan domácí přišel budit. Probudil jsem se – leč, kde to jsem? S jedné strany střecha, s druhé seno a jen seno!

Teď mi kmitlo hlavou, proč Farka nechtěl ležet na kraji. Báł se, aby zas v noci neputoval, jako... – ale to je jiná historie – a tak se stalo, že buď svou nebo Farkovou vinou ocitl jsem se za trámovým. Ozvu se, a nahoře mezi senem vynoří se kšticce Farkova a hned na to nese se do mého vedení hlučný smích. Společným úsilím podařilo se – mne vysvobodit.

Po ranní kávě, s těžkým srdcem ptali jsme se, co jsme dlužni. „Ani halěře nechceme,“ zněla odpověď, „jen nás zase brzy navštivte a tady naši páni z Prahy vám posílají – balík s chlebem, máslem a pražskými párky.“ Pěkně jsme poděkovali, dali Pepičkovi korunu a slíbili, že jistě je opět navštívíme. A téhož roku o Vánocích byli jsme tam opět s mnoha dárky pro Pepička.

Loď šťastně jsme s jezu stáhli, a již nás proud unášel ke Kamennému Přívozu. Náš pan domácí jel s námi hezký kus, a ještě jednou upřímně jsme se rozloučili.

„Vašku,“ ozve se Farka, sotva hostitel odešel, „víš, ty párky měli bychom sníst před jezem, což kdyby,“ – leč návrh jako „přecpávání“ odmítnut, a jedeme dál.

Sjeli jsme jez u Kamenného Přívozu, ale pod ním uchopil nás příšerný proud, který nás unášel mezi žulovými balvany. Klečel jsem na předu lodi a bidlem odrážel přídu od žulových kvádrů, které množily se jako houby po dešti. Šlo to, ale dvou očí je příliš málo na všechny překážky a tak – drc, temný náraz, loď bleskurychle otočila se o 90° a my stejně rychle octli se na dně loďky.

„Sedíme“. Sázava není tu příliš hluboká, a proto mžikem octli jsme se ve vodě a hledíme loď dostati z

„vidličky“ dvou balvanů. Marně – v tom loď sebou trhla – „poposedla“ a již mocný proud vody hrne se do nitra, rve a unáší uchopené v dál.

Rychle každý chopil se svého balíku a těžce se proudem prodírajíce,

odnášíme je na suchý balvan. Farka nejdřív shání se po balíku s párkou – leč ten už v dálí jako bílý bod nám unikal a s ním i jiné „drobnosti“. „Vidíš, měli jste poslechnout mé rady a snísti to hned!“

ulehčuje si Farka tak zoufalým tónem, že i v neblahé situaci trosečníků vypukli jsme v hlasitý smích.“

Roman Šantora - Bobo

elektronická KAPITÁNSKÁ POŠTA

METODICKÝ A INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ HKVS

číslo 30, červen 2013

Vydává Hlavní kapitanát vodních skautů pro vnitřní potřebu.

Kapitánskou poštu dostávají emailem všichni registrovaní kapitáni oddílů vodních skautů, krajsí kapitáni a činovníci HKVS. Pokud si přejete být zařazeni do databáze příjemců, či z ní naopak vyřazeni, pošlete své jméno, oddíl, přístav (středisko) na adresu kp@skaut.cz. Aktuální číslo Kapitánské pošty i archiv starších čísel je k dispozici také na webových stránkách HKVS.

Příspěvky, postřehy, připomínky, informace, pozvánky či fotky zasílejte na adresu: kp@skaut.cz.

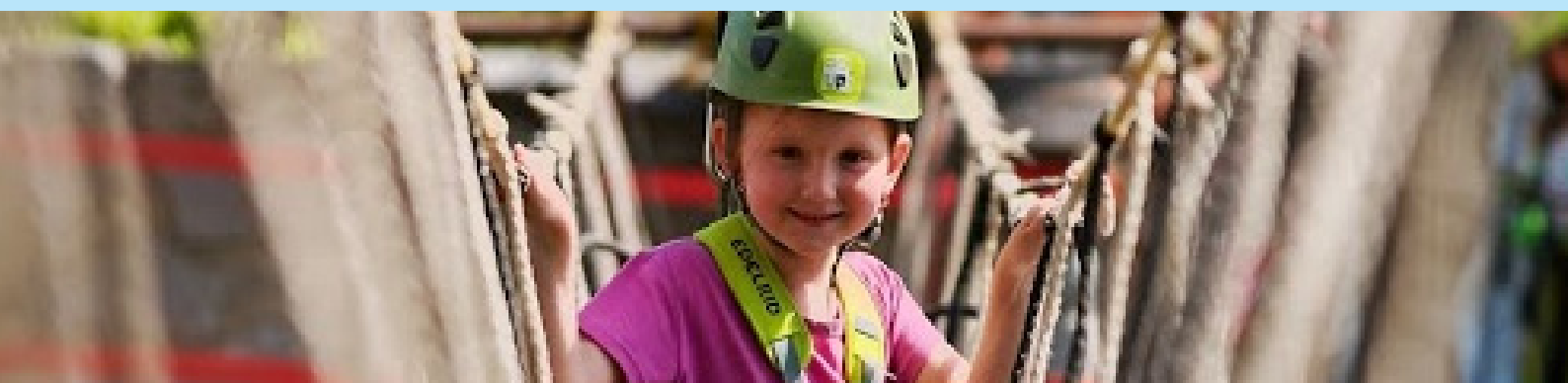
Do tohoto čísla přispěli: Martina Adamová - Sepka, Pavel Bár - Pavlík, Vladimír Cvrček - Vezír, Jan Fischer - Hvězdář, Jiří Hold - Amateur (*), Kateřina Kaderová - Liška, Otakar Randák - Oskar, Roman Šantora - Bobo.

Foto na titulní straně: Zdeněk Materna - Zdenda.

Redakční rada: členové Hlavního kapitanátu vodních skautů.

Číslo neprošlo jazykovými korekturami. • **Sazba:** Pavel Bár - Pavlík. • **E-mailové rozesílání:** Michal Hoznedl - Bobr.

Uzávěrka příštího čísla 31. července 2013.

SKARE 2013 – přehled vítězných lodí

Kat.	Pořadí	Jméno lodi	Přístav	Oddíl	Lodní třída	Kormidelník
W	1.	S.M.S. Basilisk	VIRIBUS UNITIS Ostrava	Albatros Vřesina	P5.7	Kanec
W	2.	S.M.S. Viribus Unitis	VIRIBUS UNITIS Ostrava	Albatros Vřesina	P5.7	Chlupáč
W	3.	Albatros	4. přístav Jana Nerudy	Rackové	P5.7	Jakub Riližák
S	1.	Škeble	9. přístav Kolín	9. Žraloci Kolín	P5.7	Nemo
S	2.	Oskarka	9. přístav Kolín	9. Žraloci Kolín	P5.7	Špunt
S	3.	Rak	Křišťál Jablonec n. N.	4. OVS	P5.7	Odrazka
R	1.	Oskarka	9. přístav Kolín	9. Žraloci Kolín	P5.7	Benzín
R	2.	Rejnok	Křišťál Jablonec n. N.	4. OVS	P5.7	Špelec
R	3.	Rak	Křišťál Jablonec n. N.	4. OVS	P5.7	Guru
O	1.	S.M.S. Don Juan d'Austria	VIRIBUS UNITIS Ostrava	80. oddíl Olda	P5.7	Rogallo
O	2.	Elka	Sedmíčka Pardubice	17.VO	A1	Delfy
O	3.	Modroočko	JAVOR Česká Třebová	5. Velrybáři	A1	Radek Kašpar
MS	1.	S.M.S. Phönix	VIRIBUS UNITIS Ostrava	8. OVS	A2	Tom
MS	2.	S.M.S. Kronprinz Erzherzog Rudolf	VIRIBUS UNITIS Ostrava	8. OVS	P5.7	Paskal
MS	3.	Elka	Sedmíčka Pardubice	17.OVS	A1	Delfy